

NAVODILA **za izvedbo maturitetnega izpita iz glasbe**

1. DATUMI DELNIH MATURITETNIH IZPITOV

Izpitni nastopi iz glasbe se pričnejo v skladu z maturitetnim koledarjem praviloma:

- v spomladanskem roku četrty ponedeljek v maju,
- v jesenskem roku pa v obdobju, namenjenem ustnim izpitom.

Pisni del izpita iz glasbenega stavka, ki ga opravljajo kandidati namesto izpitnega nastopa, se začne prvi dan, ki je določen za izvedbo izpitnih nastopov.

Pisni del izpita iz splošnega glasbenega testa, posebnega glasbenega testa za jazz in zabavno glasbo ter posebnega baletnega testa bo potekal v skladu z maturitetnim koledarjem v času, namenjenem za izpite iz tujih jezikov in izbirnih predmetov.

2. PREDČASNO ALI POZNEJŠE OPRAVLJANJE MATURE IZ PREDMETA GLASBA IN PREIZKUS ZNANJA

Kandidat, ki ni končal zaključnega letnika štiriletnega programa srednjega izobraževanja, opravlja preizkus znanja, s katerim dokaže, da obvlada najpomembnejša znanja štiriletnega programa srednjega glasbenega izobraževanja. Vsebino preizkusa določi Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na predlog RMK.

Ne glede na pravilo iz prvega odstavka te točke lahko izjemno nadarjeni kandidat srednje glasbene in baletne šole opravlja maturitetni izpit iz glasbe predčasno:

- če kandidatov mentor oblikuje mnenje (z razlogi) za predčasno opravljanje maturitetnega izpita iz glasbe;
- če tajnik ŠMK pošlje predlog (skupaj z mentorjevim mnenjem) republiški predmetni komisiji za glasbo, da oblikuje osnutek sklepa;
- če RMK sprejme na podlagi mentorjevega mnenja in predloga republiške predmetne komisije ustrezen sklep.

Poznejše opravljanje maturitetnega izpita iz glasbe zaradi psihofizičnih razlogov (npr. solopetje) je možno v skladu s sedanjimi predpisi le v dveh delih, v dveh zaporednih izpitnih rokih. Po uspešno opravljeni maturi je možno opravljati izpit iz glasbe le kot samostojen maturitetni izpit, ki ni del mature.

3. OBRAZCI

3.1 PRILOGA K PREDPRIJAVI IN PRIJAVI K MATURI

Kandidat, ki bo opravljal maturitetni izpit iz glasbe, izpolni skupaj s predprijavo še Prilogo k predprijavi k maturi iz predmeta glasba (obr. R 27–G–1297).

K maturi iz predmeta glasba se kandidat prijavi v Prilogi k prijavi k maturi (DZS 1, 220a). Kandidat izpolni obrazce na srednji šoli, kjer bo opravljal maturo iz tega predmeta.

Tajnik ŠMK pošlje Ricu fotokopije prilog k predprijavi in fotokopije prilog k prijavi k maturitetnemu izpitu iz glasbe.

Prijavi k maturi iz predmeta glasba mora kandidat obvezno priložiti še:

- program izpitnega nastopa (v treh izvodih),
- fotokopije not spremljave z navedbo avtorjev (v treh izvodih) oziroma posnetek spremljave (v enem izvodu) in
- fotokopije not izpitnega nastopa z navedbo avtorjev za: petje, inštrument, jazz in zabavno glasbo (v treh izvodih).

Tajnik ŠMK zapakira priloženo izpitno gradivo¹ v posebej za to pripravljeno vrečko (ki jo pripravi RIC) ob prisotnosti kandidata.

Na vrečki je nalepka, na katero tajnik ŠMK vpiše: ime in priimek kandidata, datum rojstva, področje dejavnosti, glavni predmet, program nastopa (število oddanih izvodov), note spremljave (število oddanih izvodov), posnetek spremljave (število oddanih izvodov), note izpitnega nastopa (število oddanih izvodov), program nastopa (število oddanih izvodov). Na koncu se kandidat in tajnik ŠMK podpišeta.

Vrečka z oddanim gradivom je izpitno gradivo, zato mora biti ustrezno označena in hranjena v skladu s predpisi o izpitni tajnosti pri maturi. Hranijo jo šola, kjer bo kandidat opravljal izpitni nastop.

Kandidat dobi hkrati s potrdilom o prijavi tudi potrdilo o oddanem izpitnem gradivu.

4. ZUNANJE OCENJEVANJE

4.1 POGOJI ZA ZUNANJEGA OCENJEVALCA

Zunanji ocenjevalec pri predmetu glasba je lahko:

- visokošolski učitelj ali sodelavec, ki uči na Akademiji za glasbo ali drugi visokošolski ustanovi;

¹ Skladno z določbami Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah SAZAS ugotavlja, da bo notno gradivo za maturo iz glasbe uporabljeno v izobraževalne namene, zato Državni izpitni center nima nobenih obveznosti iz naslova glasbenih avtorskih pravic. Sočasno SAZAS dovoljuje, da kandidati preslikajo notno gradivo za maturitetni izpitni nastop v treh izvodih s priporočilom, da bodo preslikave opravili v šoli.

- učitelj, ki uči na srednji glasbeni in baletni šoli;
- učitelj, ki uči glavni predmet kandidata na dopolnilni stopnji nižje glasbene šole.

Pisni del izpita iz glasbenega stavka in izpitni nastop kandidata pri predmetu glasba ocenijo trije zunanji ocenjevalci. Zunanje ocenjevalce imenuje Ric po predhodno pridobljenem mnenju RPK za glasbo.

RPK za glasbo zunanje ocenjevalce ustrezno strokovno izobrazi in seznanj s postopki in merili za ocenjevanje izpitnega nastopa.

4.2 SEZNANJANJE Z IZPITNIM GRADIVOM

Zunanji ocenjevalec ima možnost vpogleda v izpitno gradivo (program nastopa, note za izpitni nastop, note za spremljavo, posnetek spremljave) za izpitni nastop tri dni pred začetkom opravljanja izpitnega nastopa.

Zunanji ocenjevalec lahko pregleduje izpitno gradivo le (v za to določenem prostoru) na šoli, kjer bo kandidat opravljal maturitetni izpit iz glasbe. Pri tem mora upoštevati Pravila o varovanju izpitne tajnosti pri maturi.

Izpitnega gradiva ni dovoljeno kopirati ali kako drugače razmnoževati.

4.3 POSTOPEK ZUNANJEGA OCENJEVANJA

Zunanji ocenjevalci ocenjujejo individualno in se med seboj ne usklajujejo. Končno število doseženih točk pri izpitnem nastopu in glasbenem stavku je povprečje števila točk vseh treh ocenjevalcev.

Pri jazzu je možno hkratno opravljanje mature več kandidatov. Vsakega kandidata ocenjuje druga komisija.

Pri baletu lahko kandidati opravljajo nastop iz baletnih vaj skupinsko (največ 3 kandidati istega mentorja hkrati). Komisija zunanjih ocenjevalcev ocenjuje vse kandidate hkrati.

5. IZRAČUNAVANJE OCENE

5.1 IZPITNI NASTOP

Izpitni nastop predstavlja 70 % celotne ocene maturitetnega izpita iz glasbe pri: petju, inštrumentu, jazzu in zabavni glasbi, pri baletu pa 80 % celotne ocene.

5.2 PISNI DEL IZPITA

Pisni del izpita iz maturitetnega predmeta glasba predstavlja 30 % ocene pri tistih kandidatih, ki bodo opravljali maturo iz: petja, inštrumenta, jazza in zabavne glasbe, pri baletu pa 20 % ocene. Pri kandidatih, ki opravljajo maturo iz glasbenega stavka (kot glavnega predmeta), predstavlja pisni del izpita iz glasbenega stavka 70 % ocene, splošni glasbeni test pa 30 % ocene.

6. IZRAČUN POVPREČNIH OCEN (3. in 4. letnika)

Povprečno oceno iz 3. in 4. letnika se izračuna tako, da se upošteva oceno kandidatovega glavnega predmeta, ki predstavlja 70 % oziroma 80 % celotne povprečne ocene, in povprečno oceno za tri preostale in v tabeli navedene predmete, ki predstavljajo 30 % oziroma 20 % ocene.

Za glasbeni stavek, petje in inštrument ter jazz in zabavno glasbo se ocena izračuna na naslednji način:

$$0.7 \times X + ((Y1 + Y2 + Y3)/3) \times 0,3 = Z^*$$

Za balet se oceno izračuna na naslednji način:

$$0.8 \times X + ((Y1 + Y2 + Y3)/3) \times 0,2 = Z^*$$

Pri izračunih ocen se upošteva priložena tabela.

Glavni predmet kandidata	X: ocena za glavni predmet	Y:
povprečna ocena za 3 predmete		
<i>Inštrumenti</i>	X: inštrument	Y1: solfeggio Y2: glasbeni stavek z oblikoslovjem Y3: zgodovina glasbe
<i>Petje</i>	X: petje	Y1: solfeggio Y2: glasbeni stavek z oblikoslovjem Y3: zgodovina glasbe
<i>Jazz in zabavna glasba</i>	X: inštrument ali petje	Y1: solfeggio Y2: osnove aranžiranja Y3: zgodovina jazza
<i>Balet</i>	X: klasični balet	Y1: repertoar in klasična podržka Y2: karakterni plesi

*Legenda:

X je ocena kandidatovega glavnega predmeta.

Y je povprečna ocena preostalih treh predmetov.

Z je skupna povprečna ocena 3. oziroma 4. letnika.

7. NAVODILA ZA PRIPRAVO UČILNICE IN POTREBNIH PRIPOMOČKOV ZA IZPITNI NASTOP

Učilnice morajo biti pripravljene tako, da ima vsak član izpitne komisije svojo mizo in stol. Mize članov komisije morajo biti med seboj ločene in postavljene tako, da lahko zunanji ocenjevalci nemoteno spremljajo kandidatov nastop. V učilnici mora biti klavir, stoli za kandidata in korepetitorje, stola in miza za nadzorna učitelja, stoli za asistente (obračalec not, registrator ...), stoli za zunanje poslušalce (člane komisije, člane RMK, delavce RIC-a, dijake) in ustrezno število stojal za note. Pri tem je treba upoštevati, da v učilnici ni hrupa, da je akustična in da ustreza normativom za izvedbo izpitnega nastopa.

Kandidat, ki bo opravljal izpitni nastop iz glasbe, lahko pisno dovoli (na prilogi k prijavi k maturi iz predmeta glasba), da izpitnemu nastopu prisostvujejo še dijaki 3. letnikov glasbene in baletne šole.

Šolska maturitetna komisija za vsakega kandidata posebej določi v učilnici prostor za namestitvev tehničnih in drugih pripomočkov. Kandidat lahko, če to želi, ta postopek opravi tudi sam (v okviru 15 minut, ki so namenjene pripravi za nastop). Pri postavitvi zvočnikov je treba upoštevati, da so obrnjeni proti kandidatom in v primerni višini. Potrebna sta dva zvočnika, ki sta postavljena narazen. Jakost zvoka je treba prilagoditi razmeram v izpitnem prostoru. Nastavitev jakosti je odvisna od velikosti izpitnega prostora. Ob nastavitvi kasetofona ali CD-playerja je treba upoštevati: pravila jakosti, čist zvok (brez prasketanja) in pravo barvo zvoka.

Za kvaliteto posnetka je odgovoren kandidat.

8. DAN PRED IZPITNIM NASTOPOM

Tajnik ŠMK in nadzorni učitelj dan pred izpitnim nastopom preverita delovanje kasetofona, CD-playerja in zvočnikov v izpitnem prostoru. Pri tem uporabita testno kaseto in testni kompaktni disk. Preverita tudi ustreznost opremljenosti učilnice. Kandidatom, ki bodo opravljali izpit iz klavirja, tolkal ali orgel, se lahko omogoči najkasneje dva dni pred izpitnim nastopom v izpitnem prostoru vadba na inštrumentih, na katerih bodo opravljali izpitni nastop. Inštrumenti morajo biti prav tisti, na katerih bodo igrali na izpitnem nastopu. ŠMK pripravi urnik vadbe in o tem pisno, na vidnem mestu, obvesti kandidate. Kandidatu, ki bo opravljal izpitni nastop iz baleta (njegovemu mentorju in korepetitorju), se na njegovo željo omogoči najkasneje dva dni pred izpitom ogled in vadbo v izpitnem prostoru, kjer bo opravljal izpitni nastop.

Dan pred izpitnim nastopom pripravi tajnik ŠMK izpitno gradivo za vsakega kandidata. Prereže vrečko z izpitnim gradivom, ki ga je oddal kandidat ob prijavi k maturi. V posebno novo vrečko vloži pripravljeno izpitno gradivo in priloži: 3 ocenjevalne liste (za kandidate, ki opravljajo izpitni nastop iz petja, inštrumenta, jazza ali zabavne glasbe) oziroma 9 ocenjevalnih listov (za kandidate, ki opravljajo izpit iz baleta), 3 ocenjevalne obrazce (za vse kandidate), 9 konceptnih listov, vrečko za vračanje izpitnega gradiva in vrečko, v katero sta s kandidatom vložila izpitno gradivo.

Vrečko zalepi in na nalepko na vrečki zapiše: ime in priimek kandidata, ime in priimek 1. zunanjšega ocenjevalca, ime in priimek 2. zunanjšega ocenjevalca, ime in priimek 3. zunanjšega ocenjevalca.

Tajnik ŠMK pripravi tudi kuverte s šiframi zunanjih ocenjevalcev, tri komplete pisalnega pribora (kemični svinčnik, svinčnik in radirko) in zapisnik o poteku izpitnega nastopa.

9. IZPITNI NASTOP

Tajnik ŠMK in nadzorni učitelj najmanj eno uro pred pričetkom izpitnih nastopov ponovno preverita delovanje kasetofona, CD-playerja in zvočnikov v izpitnem prostoru.

Kandidat (s korepetitorjem) vstopi v izpitni prostor na poziv. Zaradi identifikacije mora imeti s seboj osebni dokument s fotografijo, ki ga pred začetkom izpita pokaže nadzornima učiteljema, ki spremljata izpitni nastop in pišeta zapisnik o poteku izpitnega nastopa.

Pred pričetkom izpitnega nastopa ima kandidat na voljo 15 minut za uigravanje in za lepljenje šifer na: ocenjevalne obrazce (3), ocenjevalne liste (3 ali 9), programe izpitnega nastopa (3), na fotokopije not izpitnega nastopa (3) ali posnetek spremljave (1), fotokopije not spremljave (3) in na vrečko za vračanje izpitnega gradiva.

9.1 IZPITNI NASTOP IZ INŠTRUMENTA, PETJA, JAZZA IN ZABAVNE GLASBE

Po preteku 15-minutne priprave kandidata na izpitni nastop da nadzorni učitelj znak za začetek izpitnega nastopa. Med posameznimi skladbami ima kandidat na voljo do 5 minut odmora. O tem odloči kandidat.

Po izpitnem nastopu vsi prisotni, razen zunanjih ocenjevalcev in nadzornih učiteljev, čimprej zapustijo izpitni prostor.

Zunanji ocenjevalci imajo po izpraznitvi prostora največ 20 minut časa, da izpolnijo ocenjevalne liste in ocenjevalne obrazce. Po opravljenem delu vložijo ocenjevalne obrazce v ocenjevalne liste in jih skupaj s preostalim izpitnim gradivom vložijo v vrečko za vračanje izpitnega gradiva ter jo zalepijo. Vse izpitno gradivo po ocenjevanju oddajo nadzornemu učiteju, ta pa tajniku ŠMK.

9.2 IZPITNI NASTOP PRI BALETU

9.2.1 Po kandidatovi 15-minutni pripravi da nadzorni učitelj znak za začetek izpitnega nastopa. Izpitni nastop se začne z baletnimi vajami. Baletne vaje lahko opravljajo kandidati posamično ali v skupini. Pri tem so lahko v skupini največ 3 kandidati istega mentorja. Kandidati opravljajo baletne vaje po v naprej pripravljenem programu, ki obsega učno snov 4. letnika srednje glasbene in baletne šole. Ta del izpita traja do 40 minut. Sledi 15-minutni odmor, v katerem imajo kandidati čas za zamenjavo opreme, zunanji ocenjevalci pa medtem izpolnijo prvega izmed treh ocenjevalnih listov.

9.2.2 Drugi del izpitnega nastopa opravljajo kandidati posamično. Nadzorni učitelj da znak za začetek nastopa in vklopi kasetofon oziroma CD-player, če je spremljava posneta. V drugem delu izpitnega nastopa kandidati opravijo klasično variacijo. Ta del izpita traja do 3 minute. Sledi 10-minutni odmor, v katerem zunanji ocenjevalci izpolnijo drugi ocenjevalni list. Ko vsi kandidati opravijo drugi del izpitnega nastopa, sledi 15-minutni odmor, v katerem kandidati zamenjajo opremo.

9.2.3 Tretji del izpitnega nastopa opravljajo kandidati posamično ali v paru s soplesalcem, ki ni nujno kandidat za maturo. Če dva kandidata opravljata maturo hkrati, ju ocenjuje ena komisija zunanjih ocenjevalcev. Nadzorni učitelj da znak za začetek izpitnega nastopa in vklopi kasetofon oziroma CD-player, če je spremljava posneta. Ta del izpitnega nastopa traja do 5 minut.

Ko kandidat/a opravi/ta svoj nastop, imajo zunanji ocenjevalci 10 minut časa za izpolnjevanje tretjega ocenjevalnega lista.

Po izpitnem nastopu vsi prisotni, razen zunanjih ocenjevalcev in nadzornih učiteljev, čim prej zapustijo izpitni prostor. Po izpraznitvi prostora imajo zunanji ocenjevalci za vsakega kandidata do 10 minut časa za izpolnjevanje ocenjevalnega obrazca. Po opravljenem delu zunanji ocenjevalci vložijo ocenjevalne obrazce v ocenjevalne liste in jih skupaj z izpitnim gradivom vložijo v vrečko za vračanje izpitnega gradiva ter jo oddajo tajniku ŠMK.

10. NAVODILA ZA IZVEDBO PISNEGA IZPITA

Pri splošnem glasbenem testu bodo kandidati uporabljali walkmane Panasonic. Walkmani so enake kakovosti, s funkcijo previjanja naprej in nazaj in s funkcijo avtomatičnega ustavljanja na premorih med posnetki. Kandidati uporabljajo walkmane že pri predmaturitetnem preizkusu in pri pouku. V vsaki učilnici mora imeti nadzorni učitelj dva rezervna walkmana. Walkmane je treba napolniti dan pred izpitom.

Zaradi optimalnih možnosti poslušanja so kasete posnete v stereotehniko obojestransko, z enako vsebino na prvi in drugi strani. Posnetek je dolg približno 25 minut.

Pri posebnem baletnem testu bodo kandidati reševali izpitno polo ob videoposnetku.

11. IZDAJANJE DOKUMENTOV

Če kandidat opravlja samo maturitetni izpit iz glasbe, mu Ric izda Obvestilo o uspehu.

Predsednik RMK
dr. Jožko Budin

Navodilo za izvedbo maturitetnega izpita iz glasbe so pripravili: dr. A. Slavec, mag. I. Bahovec, člani RPK za glasbo: dr. A. Misson, mag. D. Beuerman, T. Habe, J. Osredkar, M. Selan, M. Smerkol, M. Zaveršnik Puc in sodelavci Rica: D. Domajnko, A. Papič in mag. M. Urank.